

Dosarul nr.3ra-732/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A.Arhip)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I.Țurcan, Iu.Cotruță, N.Simciuc)

ÎNCHEIERE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Rotarciuc Alexei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea recalculării pensiei pentru vechimea în muncă,

împotriva deciziei din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost admise apelurile depuse de Rotarciuc Alexei și Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și a fost casată hotărârea din 05 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 06 martie 2017, Rotarciuc Alexei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recalcularea pensiei din salariul de funcție de procuror începând cu data de 01 ianuarie 2013 până la 01 august 2016, precum și începând cu data de 01 august 2016, cu plata diferenței pensiei deja achitate.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că începând cu data de 01 februarie 2010, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în cuantum de 80% din salariul de funcție, adică suma de 3400 de lei.

La data de 01 ianuarie 2013, în temeiul art. II din Legea nr. 37 din 07 martie 2013, salariul procurorilor în funcție a fost majorat cu 35%. De această majorare a beneficiat și reclamantul, întrucât era angajat în funcția de procuror la momentul respectiv. Cu toate acestea, Casa Națională de Asigurări Sociale eronat nu a efectuat recalcularea pensiei începând cu data de 01 ianuarie 2013 cu includerea adaosului de 35% la salariul de funcție.

A invocat că pîrîta urma să mai efectueze o recalculare a pensiei și începînd cu data de 01 august 2016, în temeiul prevederilor art. 51 din Legea privind salarizarea judecătorilor și procurorilor nr. 328 din 23 decembrie 2013. Reclamantul a fost concediat din organele Procuraturii la data de 11 noiembrie 2013, în legătură cu atingerea plafonului de vîrstă. La momentul încetării raporturilor de muncă, avea o vechime în muncă de 16 ani 03 luni 11 zile.

A relatat că în vederea soluționării extrajudiciare a litigiului, la data de 17 februarie 2017 a înaintat cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale, însă prin răspunsul nr. 266/17 din 03 martie 2017, cererea prealabilă a fost respinsă.

Prin hotărârea din 05 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea. S-a recunoscut ca fiind neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. R-236/17 din 03 martie 2017 oferit lui Rotarciuc Alexei la cererea depusă la data de 17 februarie 2017. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite lui Rotarciuc Alexei pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din salariul de funcție al procurorului din Procuratura Generală, în cuantum de 4,5 salarii medii pe economie, începînd cu 01 martie 2017. În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au admis apelurile depuse de Rotarciuc Alexei și Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, s-a casat hotărârea din 05 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Rotarciuc Alexei pensia pentru vechime în muncă, ținînd cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție, începînd cu 05 aprilie 2013 după creșterea salariului cu 35 % și începînd cu 01 august 2016, după creșterea salariului potrivit art.60 din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25 februarie 2016 (în vigoare din 01 august 2016). În rest pretențiile s-au respins.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că conform prevederilor art. 6 alin. (2) al Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355 din 23 decembrie 2005, persoanele care dețin funcții de demnitate publică (cu excepția celor cu statut de magistrat) au dreptul, pentru activitatea desfășurată în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, la un salariu lunar stabilit conform anexelor nr. 2 și 3, care reprezintă unica formă de salarizare a lor. Reieșind din pct.1 al notei la Anexa nr. 3, salariile lunare pentru locțiitorii conducătorilor de subdiviziuni din Procuratura Generală se stabilesc cu o reducere de 5-10 la sută față de salariile lunare prevăzute pentru conducătorii respectiv, iar potrivit pct. 3 a notei la aceeași Anexă, salariile lunare incluse în prezenta anexă după data adoptării Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar sau modificate după această dată includ în sine și majorarea salariilor cu 35%.

Conform art. 45 alin. (1) din Legea cu privire la procuratură nr. 902 din 29 ianuarie 1992, salariul procurorilor și anchetatorilor s-a stabilit în funcție de post, gradul de clasificare și de vechimea în muncă și corespunde salariilor judecătorilor

instanțelor judecătorești de gradul de clasificare respectiv, cu o deviere în limita a 5%. Procurorii și anchetatorii dispun de dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele, prevăzute pentru judecători.

Astfel, instanța de apel a indicat că conform art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, judecătorul are dreptul la pensie conform Legii cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat.

Prin hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, au fost declarate neconstituționale art. II și pct. 7 și 9 ale art. III din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, adică acele prevederi care se refereau la condițiile de pensionare pentru judecători, însă prevederile din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, care se referă la stabilirea pensiei pentru procurori, nu au fost declarate neconstituționale și respectiv, ele rămânând în vigoare de la data adoptării și sunt în vigoare și în prezent.

Totodată, prin hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 21 ianuarie 2000 s-a indicat că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în legea cu privire la statutul judecătorului. Curtea Constituțională s-a pronunțat univoc asupra faptului, că cuantumul pensiei, stabilit printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate nu poate fi suspendată printr-un act normativ adoptat ulterior.

La fel, Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, a declarat neconstituționale art. II și pct. 7 și 9 ale art. III din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative” în partea referitoare la art. 461 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 „Privind pensiile de asigurări sociale de stat”. Art. II din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 se referă la modificarea art. 26, 31, 32, 321, 322, 323, 33 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 „Cu privire la statutul judecătorului”. Modificările la normele enumerate au fost declarate neconstituționale integral, în condițiile pre-citate, aceste legi nu se mai aplică nici pentru procurorii pensionați până la 09 iunie 2011.

Suplimentar, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, rezultă că, un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 și respectiv, art. 1 din protocolul nr. 1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică. Un asemenea drept social Rotarciuc Alexei l-a dobândit, licit, odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă la data de 01 februarie 2010, iar drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la viitorii procurori cu drept de pensionare.

Astfel, dreptul reclamantului/apelant Rotarciuc Alexei cu aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi

posterioare.

În cumulul celor indicate, instanța de apel a considerat ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.R-236/17 din 03 martie 2017 care lezează drepturile reclamantului/apelant, prevăzute de lege.

Astfel, a relatat instanța de apel că nu poate fi reținut argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 462 din Legea cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, deoarece această normă a fost introdusă prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, pe când Rotarciuc Alexei a obținut dreptul la pensie începând cu 01 februarie 2010.

Cu toate că precum indică Rotarciuc Alexei, Legea cu privire la Procuratură nr.294-XVI din 25 decembrie 2008, a fost modificată și completată prin Legea nr.56 din 09 iunie 2011, astfel încât prevederile art.73 nu mai reglementează recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, iar drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de art.462 din Legea nr.156 din 15 octombrie 2011 privind sistemul public de pensii, instanța de apel a menționat că în conformitate cu art.6 alin.(1) CC, legea civilă nu are caracter retroactiv.

La 17 aprilie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea obligării CNAS la recalcularea pensiei intimatului cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural, și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Mai mult ca atât, conform prevederilor Legii nr. 294-XVI din 25.12.2008 cu privire la Procuratură, art.73 a fost modificat prin Legea nr.56 din 09 iunie 2011 și alin.(8) a fost abrogat, astfel pensia pentru vechimea în muncă a procurorilor nu se supune recalculării, iar alin.(1) al articolului dat stabilește că procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.1998.

A indicat că începând cu 01 iulie 2011 drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art.46² din Legea nr.156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Astfel, a menționat recurentul că conform art.46² din Legea nr.156 din 14.10.1998 nu prevede recalcularea pensiilor pentru vechime în muncă procurorilor și respectiv temei legal de a recalcula cuantumul pensiei de care beneficiază intimatul nu este.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei integrale la 23 martie 2018 (f.d.107), însă la materialele

dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia. Prin urmare, recursul declarat la data de 17 aprilie 2018 se consideră a fi depuse în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate

intervenii în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru